

ИЗВЕШТАЈ О ПОДОБНОСТИ СПЕЦИЈАЛИСТИЧКОГ РАДА ЗА ОДБРАНУ

Веће одсека специјалистичких студија Високе школе струковних студија за васпитаче у Шапцу, на својој седници од 08. марта 2018. године, одобрило је тему *Примена ритмичких инструмената Орфовог инструментарија у раду са децом предшколског узраста* кандидата Ане Видаковић, именovalo др Милену Ђурковић-Пантелић за ментора, и такође, именovalo је Комисију за оцену и јавну одбрану специјалистичког рада - смер Музичко сценски израз.

Комисија је именована у следећем саставу:

Др Миленa Ђурковић - Пантелић, професор струковних студија за ужу област Музичка култура, **ментор**;

Др Ружица Јовановић, професор струковних студија за ужу област Филолошке науке - језик и књижевност, **председник**;

Др Анђелка Лазић, професор струковних студија за ужу област Филолошке науке - језик и књижевност, **члан**.

Кандидат:

Ана Видаковић бр. инд. 6/17 СМ студент специјалистичких студија – смер Музичко сценски израз.

Наслов специјалистичког рада:

Примена ритмичких инструмената Орфовог инструментарија у раду са децом предшколског узраста

Преглед специјалистичког рада:

Специјалистички рад је изложен у две велике целине (теоријска разматрања и методологија истраживања са резултатима истраживања), у оквиру којих се налази четири поглавља и методологија истраживања на 54 странице. Од тога, 27 страница односе се на основни текст, две странице су литературе (19 библиографских јединица), а три странице су прилози. Рад садржи 20 слика и 11 графикона.

Вредновање појединих делова специјалистичког рада:

Развој ритмичких способности је могуће подстаћи употребом дечјих музичких инструмената Орфовог инструментарија, тачније, ритмичким инструментима. Колико је значајан ритам и ритмичке способности, елаборирали смо у теоријском делу рада. Након

дефинисања појма ритма и начина подстицања развоја ритмичких способности, фокусирали смо се на дечје музичке инструменте. Навели смо врсте музичких инструмената и детаљно описали сваки од инструмената. Улогу дечјих ритмичких инструмената на развој ритмичких способности предшколског детета, која и јесте циљ нашег рада, дефинисали смо на основу тврдњи еминентних аутора. У другом делу рада, приступили смо методолошком истраживању које је за циљ имало проверу утицаја ритмичких музичких инструмената Орфовог инструментарија на развој ритмичких способности деце предшколског узраста. Током истраживања креирали смо стимулативан програм рада током којег смо децу испољили свирању на ритмичким инструментима и пратили напредак њихових ритмичких способности. Резултате смо статистички приказали и анализирали, и на основу њих изнели закључке о самом циљу истраживања.

1. Проблем истраживања

Проблем истраживања је:

Колику улогу имају ритмички инструменти Орфовог инструментарија на развој ритмичких способности предшколског детета?

2. Предмет истраживања

Предмет истраживања је:

Улога ритмичких инструмената Орфовог инструментарија на развој ритмичких способности предшколског детета.

3. Циљ истраживања

Циљ истраживања је:

Испитати колику улогу имају ритмичке удараљке Орфовог инструментарија на развој ритмичких способности предшколске деце из ПУ „Наше дете“, у Шапцу.

4. Задаци истраживања

Задаци истраживања су:

1) Испитати да ли редовна примена ритмичких удараљки Орфовог инструментарија утиче на ритмичке способности предшколске деце.

2) Испитати да ли моторне способности имају улогу у развоју ритмичких способности предшколске деце вртића.

3) Испитати коју ритмичку удараљку Орфовог инструментарија деца најчешће бирају током ритмичких музичких активности.

5. Хипотезе истраживања

Основна хипотеза истраживања је:

Претпоставља се да ритмичке ударалке Орфовог инструментарија имају значајну улогу у развоју ритмичких способности предшколске деце из ПУ „Наше дете“, у Шапцу.

Посебне хипотезе истраживања су:

- 1) Претпоставља се да редовна примена ритмичких ударалки Орфовог инструментарија утиче на ритмичке способности предшколске деце.
- 2) Претпоставља се да моторне способности имају значајну улогу у развоју ритмичких способности предшколске деце вртића.
- 3) Претпоставља се да је омиљена ритмичка ударалка Орфовог инструментарија коју деца најчешће бирају током ритмичких музичких активности - звечка.

6. Популација и узорак истраживања

У циљу прибављања релевантних и репрезентативних података за методолошко истраживање, одабрали смо да истраживање реализујемо са предшколском децом која ће учествовати у експерименталном програму. Популацију у овом истраживању чине деца предшколског узраста вртића „Бајка“, из ПУ „Наше дете“, из Шапца, тачније, 2 васпитне припремно-предшколске групе (узраста 6 година).

Као узорак истраживања одабран је циљни узорак. Прва група деце из узорка (деца предшколског узраста од 6 – 7 година) броји 28 деце (14 дечака, 14 девојчица), а друга васпитна група (деца узраста од 6 – 7 година) броји 28 деце (14 дечака, 14 девојчица). Педесетшесторо деце одабрано је као циљни узорак.

7. Методе, технике и инструменти истраживања

Метода коју смо одабрали током овог истраживања је експериментална метода, јер она даје одговор на постављени проблем истраживања и детаљније га појашњава.

Техника коју смо одабрали током истраживања је скалирање, а као мерни инструмент одабране су скале процене. У скалама процене биће 3 степена мерења успешности и део за белешке. Скале процене биће креиране за свако дете појединачно.

8. Организација и ток истраживања

Методолошко истраживање је организовано у вртићу „Бајка“, ПУ „Наше дете“, у Шапцу. У истраживању су учествовала деца из контролне и експерименталне групе.

Контролна група деце учествовала је у иницијалном и финалном мерењу, а експериментална у целом истраживању. На основу поређења тачности ритмичког извођења између деце обе групе, добили смо резултат успешности програма рада. Истраживање је трајало 4 радне недеље, од 9. априла до 14. маја 2018. године, два пута недељно по 60 минута дневно.

Истраживање је реализовано са две предшколске групе вртића „Бајка“ у Шапцу. Децу из контролне групе смо испољили само првој и последњој активности (када смо вршили мерења ритмичких способности), а децу из експерименталне групе смо излагали свим активностима током 4 радне седмице (8 активности).

У току сваке недеље (од укупно 4 седмице) деца експерименталне групе имала су по две музичке активности са Орфовим инструментима. Прва активност сваке недеље била је осмишљена као активност свирања на музичком инструменту и друга активност била је осмишљена као активност свирања на ритмичким инструментима уз познату песму. Сваке недеље смо вршили мерење ритмичких способности деце и бележили стање на креираним скалама процене. За свако дете урађена је по једна скала процене подељена на број мерења (укупно 4 мерења). На основу скале процене пратили смо дечји напредак.

9. Статистичка обрада и приказ резултата истраживања

Статистичка обрада података сведена је на квалитативну и квантитативну анализу уз примену дескриптивне статистике. Добијени подаци су обрађени у програму Microsoft Exell, а резултати истраживања су приказани текстуално и помоћу графикана.

Закључак рада

Ритам и развој ритмичких способности су од изузетне важности за дете, јер путем ритмичких активности, оно развија како крупну, тако и фину моторику. Деца опажају ритмичке обрасце својим доласком на свет: смена дана и ноћи, рад срца, откуцавање сата, ритам успаванки и ташунаљки и сл. Од нарочите важности је да детету омогућимо унапређивање ових способности, што можемо учинити уз помоћ ритмичких музичких инструмената.

Са децом предшколског узраста можемо користити природне дечје удараљке (руке и ноге), инструменте од природних материјала (рециклажа), као и дечје музичке инструменте Орфовог инструментарија. Могу се организовати и радионице у којима ће деца правити сопствене инструменте, украшавати их и персонализовати, да би их на крају користила у сврху свирања.

Међутим, најсврхисходнија примена је примена ритмичких инструмената Орфовог инструментарија, јер су доступни свим васпитачима и осмишљени тако да их деца могу

користити у бројним активностима. Од васпитача зависи колико често и на који начин ће децу упутити на свирање на дечјим музичким инструментима. Потребно је да деца имају развијене моторичке способности којима могу савладати репродуковање ритма на одабраном инструменту.

У складу са поменути тврдњама, реализовали смо и истраживање којим смо проверавали колико заправо ритмички инструменти Орфовог инструментарија утичу на развој ритмичких способности предшколске деце. У току истраживања дошли смо до података да ритмичке удараљке заиста унапређују развој ритма код деце. На самом почетку истраживања око 20% деце успевао је да тачно репродукује задате ритмичке обрасце уз помоћ удараљки из Орфовог инструментарија, а деца која су била испољена стимулативном програму на крају су у знатно већем броју успевала да тачно репродукују ритам који смо им задавали. Самим тим, унапредили су своје ритмичке способности, што је довело и до потврђивања наше основне хипотезе: *„Претпоставља се да ритмичке удараљке Орфовог инструментарија имају значајну улогу у развоју ритмичких способности предшколске деце из ПУ „Наше дете“, у Шатцу“*; и прве подхипотезе: *Претпоставља се да редовна примена ритмичких удараљки Орфовог инструментарија утиче на ритмичке способности предшколске деце.*

Према појединим теоријским тврдњама, моторни развој умногоме утиче на ритам деце, па смо посебну пажњу обратили на ритмичко извођење деце која нису на узрасно предвиђеном моторном развоју. Она су током целокупног истраживања имала потешкоће при репродуковању ритма и самим тиме смо установили да моторни развој заиста умногоме утиче на ритмички развој деце. Тиме потврђујемо и другу подхипотезу: *Претпоставља се да моторне способности имају значајну улогу у развоју ритмичких способности предшколске деце вртића.*

Пратећи врсту ритмичких удараљки које деца најчешће бирају, увидели смо да деца имају жељу да свирају на свим инструментима, али након испробавања свих удараљки, у већем броју враћали су се свирању на звечкама, бубњевима, прапорцима и кастањетама. Штапићи су деци били најмање интересантни. Међутим, ритмички инструмент који је деци био најинтересантнији и на коме су највише волели да свирају била је звечка. Овим доказујемо и трећу подхипотезу која гласи: *Претпоставља се да је омиљена ритмичка удараљка Орфовог инструментарија коју деца најчешће бирају током ритмичких музичких активности - звечка.*

Свирање на дечјим музичким инструментима је једна од омиљених дечјих музичких активности, јер деци допушта улазак у магични свет музике и изражавање урођених стваралачких способности које нису до тада упознала. Редовном употребом ритмичких музичких инструмената Орфовог инструментарија пружићемо деци могућност испољавања креативних способности, радост при манипулацији новим предметима који производе звук, као и подстаћи њихов музички развој и развој ритмичких способности.

Оцена специјалистичког рада:

Специјалистички рад је написан у складу са образложењем наведеним у пријави теме. Резултати истраживања изложени су систематски, од поставке проблема и прегледа релевантних резултата до теоријског образложења и приказа практичних резултата. Начин приказа и тумачење резултата у потпуности су прилагођени карактеру обрађиваног проблема. Рад садржи практична и теоријска знања, умења и вештине. Коришћена је доступна, савремена стручна литература. Рад показује способност кандидата за сагледавањем стручних проблема, даља стручна истраживања, као и мењања васпитне праксе.

Предлог:

На основу укупне оцене специјалистичког рада, односно увида у резултате истраживања, начина како су ти резултати интерпретирани и стручне зрелости кандидата, Комисија за оцену и јавну одбрану специјалистичког рада - смер Музичко сценски израз, једногласно се сложила да се рад **Ане Видаковић** под насловом *Примена ритмичких инструмената Орфовог инструментарија у раду са децом предшколског узраста*, одобри за одбрану.

У Шапцу, 29. јуна, 2018. године

Комисија:

др Милена Ђурковић-Пантелић, ментор

др Ружица Јовановић, председник

др Анђелка Лазич, члан